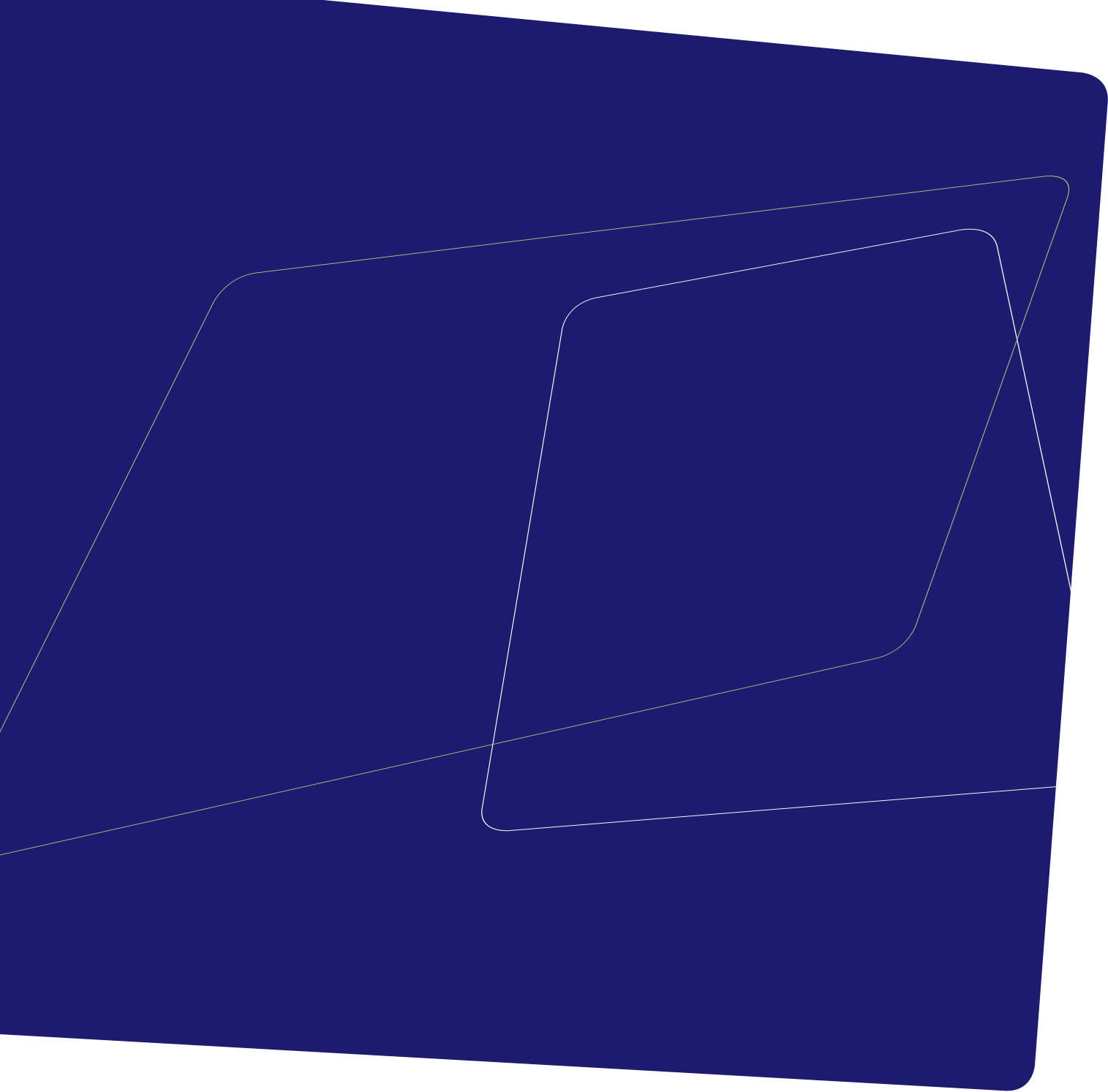

Fakta og myter om stx

Fakta og myter om stx

Hvordan kan det være et problem, at omkring 30 procent af en ungdomsårgang får en studentereksamen (stx), når regeringens målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, endnu ikke er nået?

Svaret er, at det er det heller ikke.

Udsagnet er et eksempel på nogle af de myter, der er opstået om det almene gymnasium de seneste år. Det er myter, som blandt andet har haft den konsekvens, at den politiske debat om, hvordan vi får flere unge igennem en ungdomsuddannelse, har taget en drejning i forkert retning. Og når politikere og andre retter blikket i den forkerte retning, når der skal findes løsninger, kan det i sidste ende betyde, at færre unge får en ungdomsuddannelse.

Det almene gymnasium er den ungdomsuddannelse, der bidrager mest til at opfylde de uddannelsespolitiske målsætninger, som både den forrige og nuværende regering har og har haft. Stx har den højeste gennemførselsprocent, de bedste eksamensresultater og den højeste frekvens for overgang til videregående uddannelser. Stx-studenter gør med andre ord alt det, som politikerne og alle andre gerne vil have dem til at gøre.

Derfor er der i høj grad brug for, at mindst 30 procent af en ungdomsårgang tager en stx!

Alligevel er der i medierne ofte udsagn, der miskrediterer det almene gymnasium. Det er blandt andet udsag-

net om, at for mange unge går i gymnasiet men også, at for mange unge ikke bruger deres studentereksamen til noget, at studenterne dobbeltuddanner sig på samfundets regning og at gymnasireformen har svigtet både sprog og naturfag og dermed er skyld i de mange suppleringskurser, studenterne efterfølgende må tage for at komme ind på en videregående uddannelse.

Udover at være fejlagtige og mangle dokumentation så tager sådanne debatter fokus fra det væsentlige. Det er, at alt for mange unge stadig ikke får en ungdomsuddannelse. Når der er omkring 30 procent af en ungdomsårgang, der går i stx-gymnasiet, så er der tilsvarende omkring 70 procent, der ikke gør. De laver noget andet. Og rigtig mange af dem begynder på en uddannelse og falder fra igen – eller kommer aldrig i gang.

Det er her, der skal sættes ind – i stedet for at debattere, om nogle af de mange stx-elever, burde gå på en anden ungdomsuddannelse.

Stx-elever klarer sig godt. Men man kan ikke tage for givet, at en engageret stx-elev også vil være en engageret elev på anden uddannelse. Og ved at flytte nogle

elever fra én uddannelse til en anden løser man heller ikke problemet for de unge, som enten er i fare for at droppe ud og falde fra eller aldrig er kommet i gang med en ungdomsuddannelse. Uanset hvor mange stx-elever man med politiske kampagner måtte være i stand til at flytte fra stx over i andre uddannelser, vil det ikke løse problemet for de resterende unge. For samfundet betyder det, at man ikke kommer 95-procent-målsætningen nærmere – og for de unge betyder det, at der ikke er flere af dem, som får en ungdomsuddannelse.

Det er hverken samfundet eller de unge tjent med.

Det kan ikke være en opgave for ressourcestærke unge, som ønsker at gå i stx, at få de øvrige ungdomsuddannelser til at fungere bedre. Det er en samfundsopgave, som må starte med, at vi får debatten tilbage på sporet med fakta og dokumentation i stedet for følelsesmæssige overbevisninger. Derfor har Rektorforeningen samlet nogle centrale tal, som afviser de mest sejlivede myter, der er opstået omkring det almene gymnasium i nogle interessenters iver efter at gøre stx til syndebuk i en debat, som handler om noget andet.

Tre myter om stx

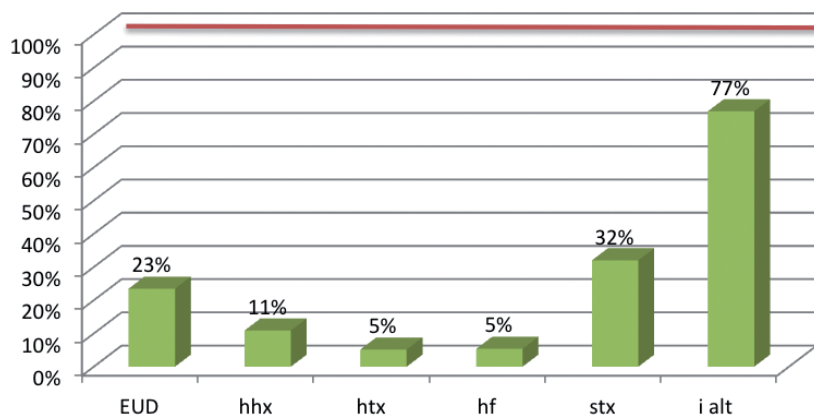
Der er for mange elever, der vælger at gå i stx.

Nej. Hvis 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, har vi brug for de mange unge i stx.

Udsagnet om at der går for mange unge i stx er i tiltagende grad blevet en del af det uddannelsespolitiske mediebillede de senere år. Mest tydeligt er det hvert år i marts, når de unge søger ungdomsuddannelse og mange har valgt stx. Det giver anledning til, at nogle – både politikere og uddannelsesfolk – problematiserer stx's popularitet blandt de unge.

Hvordan kan det være et problem, at de unge uddanner sig? Regeringen har – ligesom den tidligere regering – en målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse. De seneste tal viser, at kun 77 procent af en ungdomsårgang går i gang med en ungdomsuddannelse.

Fig. 1: Andelen af en ungdomsårgang (18-årige) der er i gang med en ungdomsuddannelse i 2010

Kilde: Dst (BEF5) og Uni-C databank (EAK)

* Den lille forskel i det samlede tal skyldes afrunding

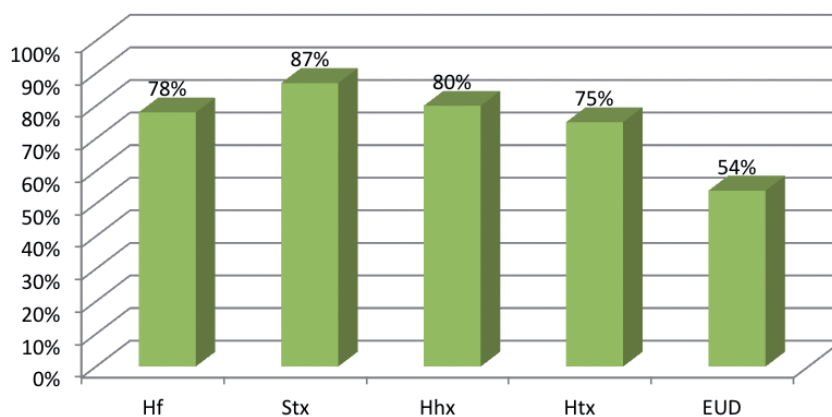
Der er langt fra 77 til 95 procent. Derfor kan man heller ikke tale om, at der er for mange unge i det almene gymnasium. Der er tværtimod for få, der påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse. Det problem skal først og fremmest løses ved at få flere unge til at gennemføre den ungdomsuddannelse, de begynder på. Nedenstående figur viser gennemførelsesprocenterne på ungdomsuddannelserne. Næsten halvdelen af alle de unge, der begynder på en erhvervsuddannelse falder fra igen – hvorimod 87 procent gennemfører uddannelsen, hvis de vælger stx.

Det er derfor en uforståelig strategi, at man ensidigt debatterer om nogle af de 30 procent af en ungdomsårgang, der går i stx, hellere skal gå på en anden ungdomsuddannelse. Det løser jo ingenting for de 70 pro-

cent, som ikke går i stx-gymnasiet – og i særdeleshed ikke for den stadig relativt store andel af unge, som slet ikke får en ungdomsuddannelse.

Frafaldet på stx er lavt – blandt andet fordi stx får de mest ressourcestærke elever. Spørgsmålet er, om ikke årsagen er, at de ressourcestærke elever vælger stx fordi det er en uddannelse der fungerer. Hvis det forholder sig sådan, er der ingen garanti for, at de elever, som vi på stx kalder ressourcestærke, ville have samme adfærd, hvis de blev placeret på en anden ungdomsuddannelse. Men uanset om det forholder sig sådan eller ej, så er det stadig kun omkring 30 procent af en ungdomsårgang, der går i stx. Og spekulationer om, hvor dygtige og ressourcestærke de er, løser ingenting for de unge, som ikke får en ungdomsuddannelse.

Fig. 2: Fuldførelsesprocent ved de gymnasiale uddannelser, 2010

Kilde: Uni-C databank (EAK)

For mange unge bruger ikke deres studentereksamen til noget – og mange af dem tager tilmed efterfølgende endnu en ungdomsuddannelse

Nej. Flere og flere stx-studenter læser videre – og stx-studenter dobbeltuddanner sig mindst.

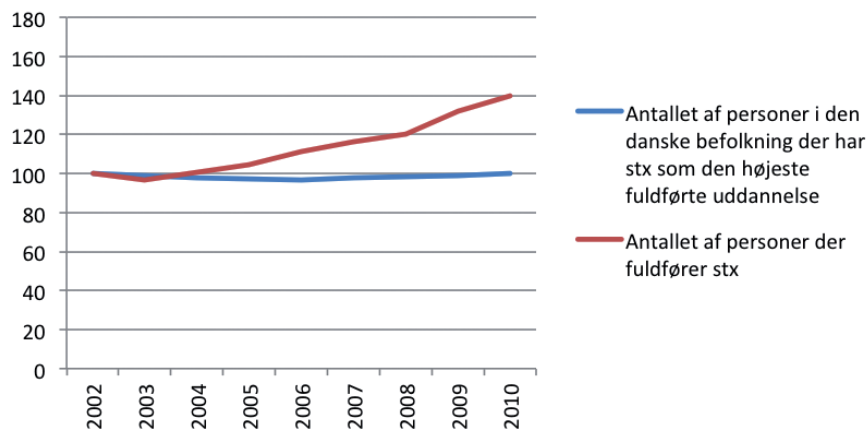
I forlængelse af myten om at for mange unge går i det almene gymnasium, er myten om, at et tiltagende antal stx-studenter "ikke bruger deres studentereksamen til noget". Det vil med andre ord sige, at de ikke efterfølgende tager en videregående uddannelse. Og myten fortæller også, at mange af dem ligefrem tager en ekstra ungdomsuddannelse.

Begge udsagn er forkerte. Faktisk forholder det sig tværtimod sådan, at flere og flere stx-studenter læser

videre og samtidig er stx-studenter dem, der dobbeltuddanner sig mindst.

I nedenstående tabel kan man se, at flere og flere personer i Danmark bliver stx-studenter. Samtidig er antallet af personer med stx som højeste uddannelse ret konstant. Det betyder med andre ord, at der er flere og flere stx-studenter, som tager en videregående uddannelse – og altså bruger deres studentereksamen "til noget".

Fig. 3: Procentvis udvikling i antallet af personer i hele den danske befolkning der har stx som højeste fuldførte uddannelse og i antallet af personer der fuldfører stx

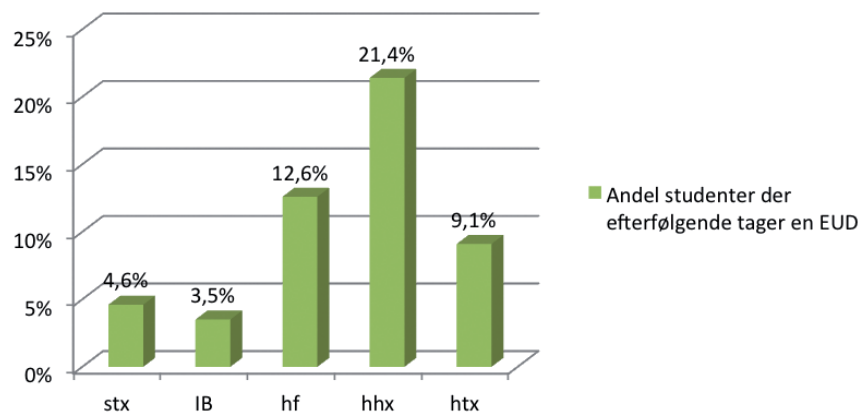

Kilde: Uni-C Databank (BUA og EAK)

At stx-studenter skulle være de store syndere, når det handler om at tage en dobbelt ungdomsuddannelse er også en myte. Tabellen nedenfor viser andelen af alle de gymnasiale studenter, der indenfor 27 måneder efter endt studentereksamen går i gang med en erhvervsuddannelse – det vil sige en ny ungdomsuddannelse – i stedet for en videregående uddannelse.

Som man kan se, er det kun 4,6 procent af stx-studerne, som efterfølgende tager en erhvervsuddannelse. Det er samfundsøkonomisk uhensigtsmæssigt, at man først tager en gymnasial uddannelse og derefter en erhvervsuddannelse – men de største syndere er ikke stx-studenter.

Fig. 4: Andel studenter der 27 måneder efter endt gymnasial uddannelse påbegynder en EUD uddannelse, 2008

Kilde: UNI-C Databank (EQU)

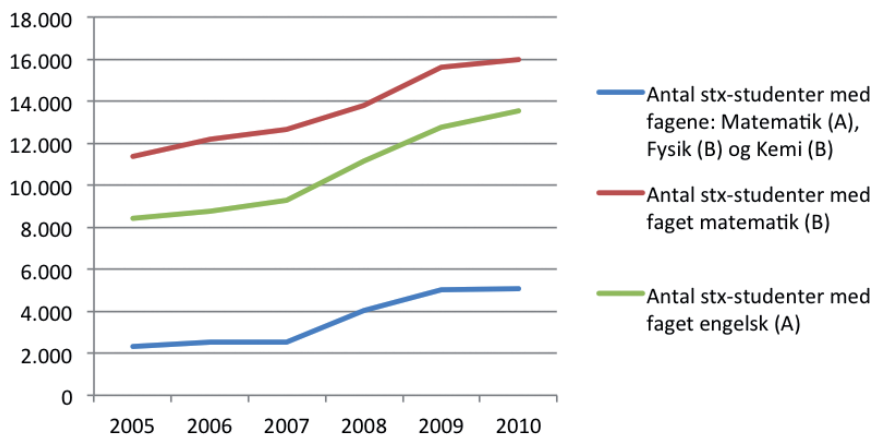
Gymnasiereformen har betydet, at færre gymnasieelever vælger naturvidenskab og sprog. Derfor kan de heller ikke komme ind på de videregående uddannelser og må tage supplerende fag.

Nej. Flere stx-elever end nogensinde før vælger de adgangsgivende fag.

At gymnasiereformen, siden den blev søsat, har haft kritikere er velkendt. Diskussionen om gymnasiereformen handler først og fremmest om tværfaglighed overfor fagfaglighed. I forhold til sidstnævnte har reformen fået kritik for at have svækket de unges kompetencer indenfor naturvidenskab, matematik og sprog - og i forlængelse af den myte opstår en anden myte. Det er myten om, at netop det er årsagen til, at så mange unge må tage gymnasiale suppleringskurser, inden de kan komme i gang med at læse.

Det er rigtigt, at forskellige undersøgelser viser en stigning i GSK aktiviteten – men at det skulle være fordi, stx-studerne vælger mindre naturfag, matematik og sprog er forkert. Tværtimod er der flere stx-elever end nogensinde før, der vælger disse fag. Årsagen til stigningen i GSK skal derfor findes andre steder. Blandt andet glemmer man tit, at der blev vedtaget en optagelsesreform for de videregående uddannelser, som skærpede kravene for at komme på universitetet.

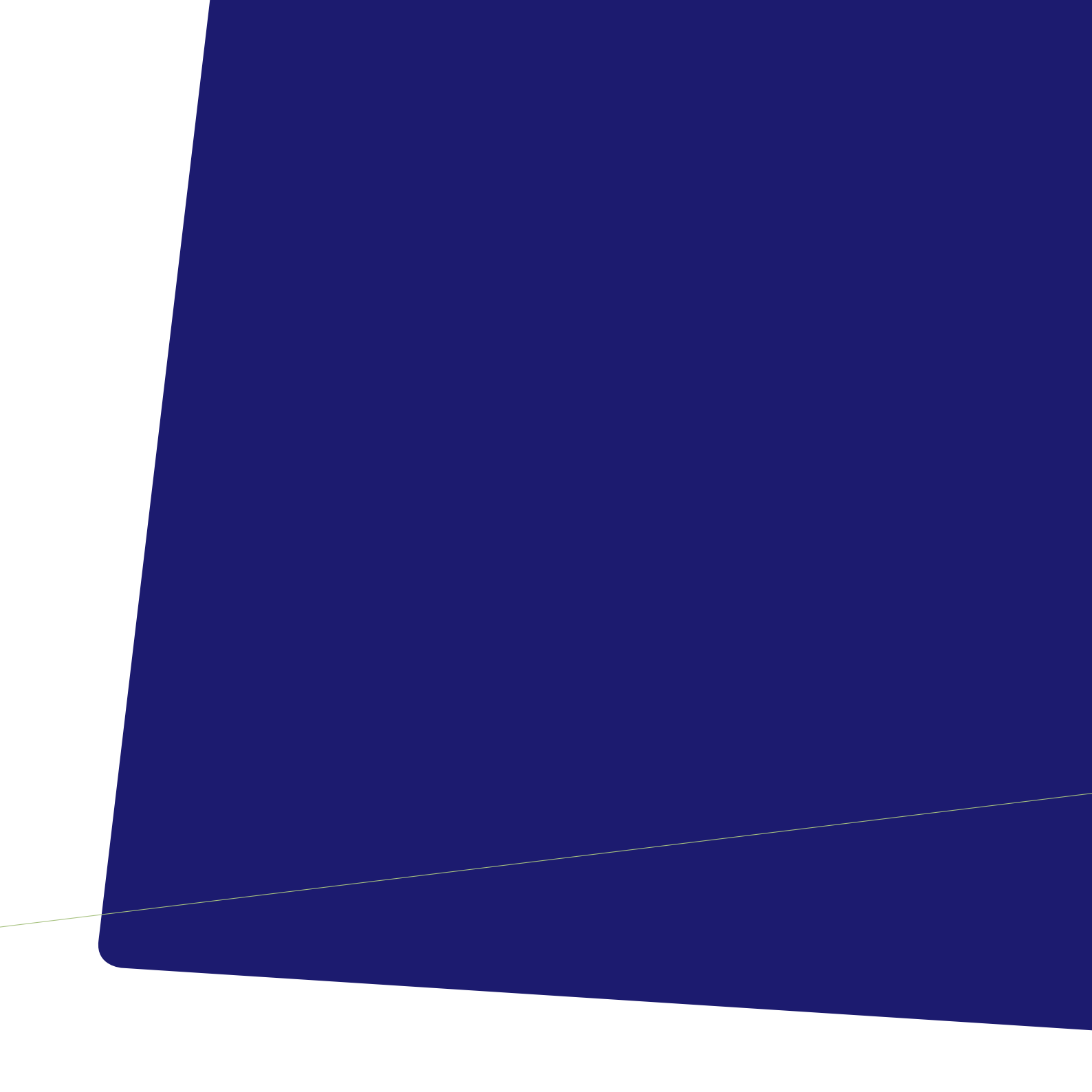
Fig. 5: Udviklingen i antallet af stx-studenter med følgende adgangsgivende fag og niveauer

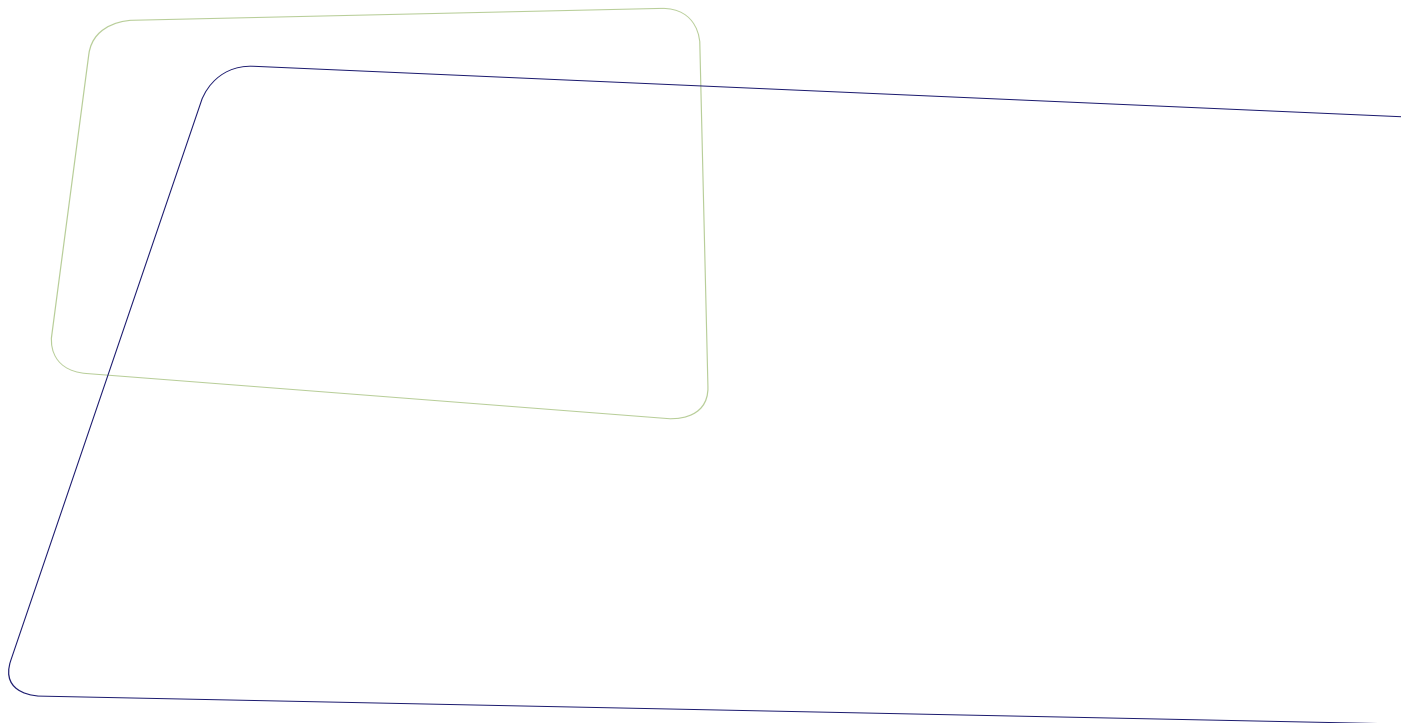

Kilde: UVMs statistik om studieretninger og fag på de gymnasiale uddannelser

Tallene ovenfor viser, at der er sket en markant stigning i antallet af studenter såvel med den mest adgangsgivende fagkombination matematik (A), fysik (B) og kemi (B) som med de to enkeltfag, som flest videregående uddannelser stiller som adgangskrav, nemlig matematik (B) og engelsk (A).

Det er altså en myte, at studieretningsgymnasiet har medført en nedprioritering af naturfag, matematik og sprog (engelsk) – og det er dermed også en myte, at studieretningsgymnasiet er selve årsagen til en stigning i de gymnasiale suppleringskurser.

GYMNASIESKOLERNES
REKTORFORENING

Ny Vestergade 13, stuen / 1471 København K / Telefon 3318 8260 / Fax 3318 8262 / mail@rektorforeningen.dk / www.rektorforeningen.dk